

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus II. Simoniâ, & ne aliquid pro spiritualibus exigatur vel promittatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS SECUNDUS.

D E

*Simonia, & ne aliquid pro Spiritualibus exigatur
vel promittatur.*

Simonia nomen accepit à Simone Mago, qui dona Spiritus Sancti auro emi ac vendi posse putavit, ideòque à S. Petro audivit *Actor.*

§. pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum DEI existimasti pecuniâ possideri. Definitur: Studiosa voluntas emendi aut vendendi aliquid spirituale aut Spirituali annexum, quam sit Crimen illud enorme ac detestabile, indicant prædicata illa, quibus Jura extraordinario quodam Zelo id ipsum prosequuntur. Sic appellatur rabies simoniaca. *Cap. si Dominus. 3. de Simon.* Lepra Giezi. *Can. cum ordinaretur. 14. caus. 1. q. 1.* Sacrilegium. *Can. audivimus. 1. caus. 1. q. 3.* execrabile flagitium. *Can. reperiuntur. 7. caus. 1. q. 1.* Simoniaca pestis *Cap. sicut. 6. de simon.* Simoniaca Hæresis. *Can. presbyter. 3. can. quisquis. 5. can. qui studet. 11. caus. 1. q. 1.* Omnia crimina ad comparationem Simoniacæ hæresis quasi pro nihilo reputantur. *Can. fin. caus. 1. q. 7.* Demum idolatria sive idolorum servitus. *Can. cito. 16. can. cum omnis 20. caus. 1. q. 1.*

Varia sunt simoniæ species. *Imo:* Simonia mentalis, quæ non est nudum propositum, vel desiderium dandi aut recipiendi spirituale pro temporali, sed potius simonia interna, quam menta-

lis dici potest, & tunc est: quando res spiritualis in compensationem rei temporalis, vel res temporalis ex obligatione propter rem spiritualem acceptam absque ullâ externâ datur pactione, ut si Patronus beneficium propter acceptam rem temporalem conferat, item si quis serviat patrono, ut ab eo beneficium vel accipiat, vel acceptum compenset. *Secundo.* Simonia conventionalis est, vel nuda de dando spirituali pro temporali conventio, ut promissio rei spiritualis pro temporali vel conventio ab una parte completa, ut, si datum pro promissa pecunia beneficium, aut data pro beneficio promisso pecunia. *3tio.* Simonia realis, est conventio simoniaca ab utraque parte completa. *4to.* Simonia confidentialis, quæ committitur ab illis, qui alicui beneficium Ecclesiasticum, eligendo, præsentando, instituendo, confirmando, resignando &c. procurant cum certa confidentia, id est expresso vel tacito pacto, ut is, cui procuratur, elapso quodam tempore ipsi cedenti, procuranti, resignanti &c. aut ejus Cognato vel amico resignet, aut pensionem vel fructum ex eo præbeat. *5to.* Simonia juris humani, quando res spiritualis

D d d d ;

ritualis

ritualis cum re item Spirituali contra Ecclesie prohibitionem propria commutatur Authoritate. *Cap. quæsum. 5. cap. cum olim. de rerum permutat.* vel res merè temporalis contra prohibitionem Ecclesie in reverentiam rei sacre factam venditur, ut, cum pro materia Olei sacri vel Chrysmatis, aut pro officio temporali Oeconomi, Sacristæ vel aliqua temporalium rerum Ecclesie administratione pecunia porrigitur. *Cap. consulere. 38. de Simon.*

Quæres primo: quænam res in pactione simoniaca habet rationem mercis?

ꝛ. Res spiritualis rebusque spiritualibus annexa. Tria autem rerum spiritualium sunt genera. *1mo.* Aliæ sunt res spirituales per essentiam, ut gratia sanctificans, gratiæ gratis datæ, virtutes supernaturales, potestas ordinis & jurisdictionis Ecclesiasticæ tam pro foro inquam externo. *2do.* Spirituales secundum causam, ut Sacramenta, Sacrificium Missæ, Sacramentalia. *3tio.* Sunt spirituales secundum effectum, ut opera meritoria, actus ordinis & jurisdictionis, administratio Sacramentorum, susceptio ad religionem, dispensatio vel commutatio votorum, absolutio à censuris &c.

Quæres secundo: quænam spiritualibus annexa sunt Simoniæ materia?

ꝛ. Illa, quæ quamvis in se temporalia, cum re tamen spirituali, vel antecederet, vel concomitanter, vel consequenter connectuntur, sic *1mo* antecederet cum spiritualibus annexa sunt Ecclesie, Altaria, vasa Sacra,

Jus patronatus, præsentatio, electio, renuntiatio, beneficii collatio, hæc enim res spirituales, Sacramentorum administrationem, divinorum celebrationem antecedunt, atque ad illa ordinantur. *2do* concomitanter connexa sunt, quæ cum re spirituali unum totum morale constituunt, sicut actio Sacramentalis baptizantis v. g. cum baptismo, labor corporalis cum recitatione officii Divini, materia calicis cum illius consecratione. *3tio* consequenter annexa sunt, quæ spiritualia præsupponunt & ab illis dependent, ita in Beneficiis Jus percipiendi redditus temporales cum officio divino connectitur, ratione cujus redditus percipiuntur: Jus decimandi spiritualem præsupponit titulum, quia decimæ dantur DEI Ministris in divini recognitionem dominii.

Quæres tertio: An res spiritualibus connexæ nullo modo absque Simoniaca pravitate vendi possint?

ꝛ. Pro hoc sequentes serviant regulæ:

1ma. Connexum cum spirituali quæ tali & ratione suæ connexionis vendi nequit, sic enim ipsum spirituale venditionis subiceretur contractui; ideo Simonicus est, qui prædium, cui Jus patronatus annexum est, calicem benedictum propter spiritualis rei connexionem pretio vendit majori.

2da. Illa, quæ per se antecederet sunt connexa cum re spirituali, vendi non possunt, suntque materia simoniæ, ideo Jus patronatus, præsentatio ad beneficium & similia sunt invendibilia, secus est, si quid tantum per accidens &

& remotè cum spirituali sit connexum.

311a. Quæ rebus spiritualibus concomitanter, sed per se & intrinsicè connectuntur, vendi nequeunt, sic actio corporalis, quæ in dicenda Missa, Sacramentorum administratione per se intervenit, pretio æstimari non potest; si tamen aliquod onus merè extrinsicè accedat, ut si quis longum iter ad celebrandum facere debeat, illud aliquo temporali licitè compensatur. Vasa Sacra sunt concomitanter & per se cum spirituali connexa consecratione, ideo humano non subjiciuntur commercio. *Can. placuit. 102. caus. 1. q. 1. Can. si quis objecerit. 7. caus. 1. q. 3. cap. non satis. 8. cap. ea qua. 16. cap. in tantum. 36. de Simon.* Si tamen vasa Sacra tali accipiantur modo, quo ante consecrationem fuerunt, vendi possunt, sic una Ecclesia alteri calicem aureum licitè vendit.

41a. Quæ cum spiritualibus consequenter connexa sunt, durante connexionem venditionem non recipiunt; quia in talibus spirituale est principale, & temporale est accessorium, à spirituali dependens, & spiritualitatem necessario participans, cum accessorium naturam sequatur principalis. Unde beneficium, Jus decimandi &c. etsi Jus, aliquod temporale percipiendi, contineant, vendi vel emi non possunt. *Cap. cum essent. 12. cap. insinuationum. 13. cap. ex insinuatione. 26. cap. nobis. 27. cap. tua nos. de Simon.* Dixi; durante connexionem, si enim temporale à spirituali separetur, ut redditus temporales

à beneficio, decimæ à spirituali titulo, non est dubium, quin venditionis contractum admittant.

Quæres quarto: quid in Conventione Simoniaca pretii habet rationem?

ꝛ. Pretium temporale in labe Simoniaca interveniens munus appellatur, & dividitur in munus à manu, à lingua, ab obsequio. *Can. Salvator. 8. caus. 1. q. 3.* Munus à manu dicitur pecunia, & res quælibet æstimabilis & utilis, sic remissio debiti, concessio mutui &c. sub munere à manu hic comprehenduntur. Munus à linguâ sunt laudes, preces, commendationes apud tertium in causa quadam eo pacto interpositæ, ut dignitas, beneficium, aut alia res spiritualis interponenti conferatur. Munus ab obsequio sunt quælibet servitia aut obsequia, aliæ præstita vel præstanda sub conditione & obligatione rem spiritualem v. g. beneficium conferendi. *Cit. cap. cum essent. 12. de Simon.*

Quæres quinto: qualis in Simoniæ vitio intervenit conventio?

ꝛ. Ut Simoniaca sit conventio, aliquod pactum onerosum tacitum, vel expressum, quo res spiritualis cum temporali commutatur intervenire oportet. *Cap. fin. de pactis.* Unde Simonia non committitur in seqq. 1mo. Si conferens aliquod spirituale, munus à manu, lingua vel obsequio gratis omnino, ex benevolentia, amicitia aut gratitudine, sine ulla intentione recipientem obligandi, admittat, quia illud gratanter recipi poterit, quod fuit sine taxatione gratis oblatum, talis autem intentio præsumitur, si post rem spiri-

spiritualem gratuita fiat muneris oblatio, aut si antecedit quidem, sed sit de re modica, quæ animum accipientis non facile ad Simoniacum valeat movere affectum. *Cap. est quæstiones. 18. de Simon.* alias intentio & simoniaca affectio raro abest, & est plerumque saltem tacita promissio & pactum implicitum, si offeratur res consideratione digna titulo amicitiae & benevolentiae illi, qui rem spiritualem dare potest, ut eandem conferre non gravetur, ideo merito ab Innoc. XI. damnata est hæc propositio: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tamquam pretium, sed duntaxat tamquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale est solum gratuita compensatio pro spirituali aut e contra.*

2do. Ministri Ecclesie pro Sacramentorum administratione, Missis, aliisque spiritualibus functionibus Titulo sustentationis, & per modum stipendii licite temporalia recipere possunt ex declaratione Christi *Matth. 10. Dignus est operarius cibo suo, & Luc. 10. Dignus est operarius mercede sua* Ubi nomine mercedis non intelligitur aliquid correspondens & opere spirituali proportionatum, sed stipendium correspondens Conditioni personæ operantis, quæ ob labores spirituales sustentatione & stipendio digna est, quantitas hujus stipendii à consuetudine aut superioris taxatione sumenda est. *Cap. ad Apostolicam. 42. de simon.* attamen omne turpe pactum & rigorosa avaritiæ præferens speciem, exactio abesse debet,

nec à Ministris servitia spiritualia, antequam pecunia numeretur aut de illa cautio præstetur, sunt neganda, quia per similia animus & affectus simoniacus exprimitur. *Cap. in tantum. 36. cap. audivimus. 41. de simon.*

3tio. Absque labe simoniaca res temporalis adjecta conditione, vel modo præstandi operis spiritualis dari, promitti aut legari potest. *Cap. cum sit. 2. cap. verum. 4. de condit. apposit.* quia in hujusmodi casibus pactum onerosum, absolutam imponens obligationem non intervenit, nec res temporalis habet rationem pretii, sed solum sub conditione aut modo licito & honesto donatur vel legatur.

Quæ res sexto. Qualiter in receptione ad Collegium Ecclesiasticum Simonia committitur?

2. 1mo. In Monasteriis utriusque Sexus dare aliquid pro ingressu, receptione habitus acceptione ad profectum sine dubio est simoniacum. *Can. nullus Abbas. 3. caus. 1. q. 3. Cap. non satis. 8. Cap. veniens. 19. Cap. de regularibus. 25. Cap. quoniam. 40. cap. audivimus. 41. de sim.* nec hæc simonia pallio sustentationis velari potest, cum religio hoc sustentandi onus in se per religiosi receptionem suscipiat, quem proinde ex suis bonis, aut si sit mendicantium, ex ordinariis Eleemosinis sustentare obligatur, ideo alimentationis titulo nihil exigi potest, nisi Monasterium sit tam tenue, vel tam pauca Eleemosynæ, ut Religiosi jam recepti sustentari nequeant, unde docet *Doctor Angel. 2. 2. q. 100. a. 3. ad. 4. Si Monasterium*

sterium sit tenue quod non sufficiat ad tot personas nutriendas, gratis quidem ingressum Monasterii exhibere possunt, sed licet accipere aliquid pro victu personæ, quæ fuerit recipienda, si ad hoc non sufficiant Monasterii opes. Præterea in Religiosorum receptione absque vitio Simonix quædam temporalia pro superioribus aut aliis religiosis exigi non possunt. *Extrav. sanè. 1. de Simon. inter com.* non licet in personarum receptione aut ante vel post illam, quoscumque pastus, prandia seu Cænas, pecunias, jocalia aut res alias, etiam ad usum Ecclesiasticum, seu quemvis pium usum aliam deputata, vel deputanda, directè vel indirectè petere vel exigere. Illa duntaxat, quæ personæ ipsæ ingredientis, putè & sponte & plenâ liberalitate omnique pactione cessante, dare vel offerre Ecclesiis voluerint, cum gratiarum actione recipere licet.

2do. In Collegiis Canonicorum Sæcularium dare bona temporalia, ut quis in Canonicum recipiatur, est Simonia damnata per *Cap. tua nos. 34. de Simon.* In Clerico, qui Ecclesiæ suæ bona obtulerat, ut in Canonicum receptus, sic oblata ad tempus vitæ in præbendam retineret. Ubi additur: Si is, qui absque tali conditione donationem puram & absolutam fecisset, ea tamen intentione, ut per temporalia bona, quæ offert, spiritualia valeat adipisci, & Clerici, qui eum purè sic offerentem admisissent, non fuissent tamen recepturi nisi commoda temporalia perciperent, sine dubio tam ille, quam isti apud di-

R. D. Schnorrenberg. *Instit. 7. Can.*

strictum judicem, qui scrutator est cordium & cognitor secretorum, culpabiles judicantur. Deinde Simoniacum est, si à Canonico neo: recepto temporalia quædam pro singulis Canonicis, quæ pecuniæ statutorum vocari solent, antequam ad fructiferam Canonicatus sui admittatur possessionem, exigantur. Est expressum in *Cap. Jacobus. 44. de Simon.*

Quæres septimo: An Consuetudo hæc & similia non excuset?

ꝛ. Nequaquam. Patet ex *Cap. non satis. 8. cap. cum in Ecclesia. 9. cap. in tantum. 36. cap. sicut. 39. cap. Jacobus. 44. de Simon.* Ratio est: quia Simonia vel Jure naturali & divino, vel Jure solum Ecclesiastico prohibita est, nulla autem legitima & rationabilis consuetudo contra Jus divinum, vel Ecclesiæ prohibitionem ipsam consuetudinem velut corruptelam reprobantem, induci potest. *Cap. cum tanto. fin. de consuetud.*

Nec obstat. Quod in *Cap. ad Apostolicam. 42. de Simon.* Consuetudines laudabiles aliquid temporale in receptione spiritualium offerendi, approbentur, quia consuetudines laudabiles sunt, vel quando initium habent à gratuitis fidelium oblationibus, ex mera eorum liberalitate profectis, vel quando talia oblata non velut pretium, sed in Ministrorum Ecclesiæ dantur sustentationem. Aliæ exactiones, sub cujuscunque consuetudinis prætextu fiant, reprobantur, sic enim loquitur Alexand. III. in *Cit. cap. non satis*: nec sub obtentu cujuscunque consuetudinis reatum suum quis teneatur: quia diuturnitas tem-

Eccc poris

poris peccata non minuit sed auget. Ideo Trident. sess. 24. de Reform. cap. 1. cum in pluribus Ecclesiis tam Cathedralibus quam Collegiatis & parochialibus, ex earum Constitutionibus aut ex prava consuetudine observari intelligeret, ut in electione, Præsentatione, Nominatione, Institutione, Confirmatione, vel aliâ provisione, sive admissione ad possessionem alicujus Ecclesiæ Cathedralis, vel Beneficii, Canonicatum vel præbendarum vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones, ex fructibus solutiones, promissiones, compensationesque illicitæ interponantur, hæc cum Sancta Synodus detestaretur, mandat Episcopis, ut quæcumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui Simoniacæ labis aut solidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant, ipsique diligenter de eorum constitutionibus sive consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas ut pravas & scandalosas rejiciant & aboleant.

Quæres octavo: An & qualiter absque Simoniacæ pravitate ad redimendam vexam in receptione rei spiritualis temporale tribui possit?

R. primo: Qui circa Beneficium Jus spirituale plenè est consecutus, ut, quia est electus & confirmatus, illi, qui Juris quæriti possessionem injustè turbare intendit, absque Simoniæ vitio aliquid temporale offerre potest. Ratio est: quia talis temporale non pro conse-

quendo beneficio, utpote quod jam habet, sed solum pro averrenda tribuit injuria. Cap. dilectus. 28. de Simon. 2do. Si quis Jus plenum in beneficio nondum est consecutus, ut electus, sed nondum Confirmatus, præsentatus, sed nondum institutus &c. injustam vexam à confirmatore vel institutore, vel aliis, à quibus Jus spirituale, quod deest, expectat, aliquo temporali redimere non potest, siquidem per hujusmodi redemptionem ad spirituale sibi viam pararet. Cap. Mattheus. 23. de Simon. quamvis ab aliis qui Jus eligendi, conferendi vel confirmandi non habent, sed aliunde injustè impediunt, vexa redimi valeat, quia tunc sola injusta redimitur vexatio, & injuriosum removeretur impedimentum.

Quæres nono: An omnis provisio Beneficii, ut electio præsentatio, confirmatio &c. irrita sit & nulla, si ab uno vel pluribus ad hos actus concurrentibus commissa Simonia?

R. Omnis provisionis Beneficii, in qua pactio intervenit Simoniaca, quia ab uno vel pluribus aut aliquid temporale datum, aut iisdem temporale quid promissum, actus ex Jure Ecclesiastico ipso facto nulli sunt & invalidi, ita, ut taliter provisus beneficium ante omnem Judicis Sententiam dimittere & fructus perceptos restituere teneatur. Cit. cap. Mattheus.

Quæres decimo: quid si ignorante provisio ab amicis promissa vel data electoribus pecunia?

R. Quantumvis ignorante provisio commissa sit Simonia, provisio nihilominus

minus irrita est & nulla. *Cap. ex insinuatione. 26. de Simon. Extrav. cum detestabile. 2. eod. tit. inter Com.* etiam si provisus Simoniam ignoraverit inculpabiliter, nec rescians postea ratificaverit. Excipiuntur duo casus. 1us. In *Cap. nobis. 27. de Simon.* si quis inscio proviso in ejus odium & dispendium per fraudem pecuniam maliciose dedisset aut promississet, ut ejusdem provisio postmodum cesseret. 2us. In *Cap. sicut tuis. 33. de Simon.* si provisus ante provisionem Simoniacæ contradixerit pactioni, & se nolle ut quicquam in suum favorem aliquid temporale det vel promittat, serio fuerit protestatus. Rationem exceptionis dat Pontifex in *cit. Cap. sicut tuis.* inquit: alioquin contingeret, quod alicujus factum insidias inimico parantis ei damnosum existeret, cui penitus displiceret, & sic aliquis de fraude suâ commodum reportaret.

Quæres undecimo: quæ Simoniacorum pœnæ?

1°. 1mo: Simonia mentalis in foro externo est extra omnem pœnam. *Cap. fin de Simon.* Ratio est: quia enim intentio simoniaca, quæ operi conjungitur externo, non manifestatur exterius, cum externum opus sit indifferens, Ecclesiasticæ haud subest punitioni, cum Ecclesia sese de internis non judicare confiteatur. In *cit. Cap. sicut tuis. 33. de Simon.*

2do: Simonia conventionalis, licet ex parte unius sit completa, certam pœnam à jure non habet determinatam, quamvis provisio ex conventionali simonia facta nulla sit, & provisum ad

aliud beneficium reddat incapacem. Pœnæ Simoniacæ realis ad Conventionalem extendendæ non sunt, tales enim pœnæ, ut dicitur *Extrav. 1. & 2. de Simon. inter com.* dantibus & recipientibus, qui non sunt in simonia conventionali nondum completâ, infliguntur, in pœnis autem benignior facienda interpretatio. *L. Sancimus. 21. Cod. de pœnis.*

3^{io}: Simonia realis sequentibus subjacet pœnis: si in susceptione ordinum commissa Simonia, ordinans per triennium à collatione ordinum suspenditur. *Cap. si quis ordinaverit. 45. de Simon.* Ordinatus vero si conscius vel complex, tam à susceptis quam suscipiendis suspenditur ordinibus. *Cap. per tuas. 37. de Simon.* Non Simoniacè, scienter tamen à Simoniaco ordinatus Episcopo, ab ordinum suspenditur executione *Can. si qui. 108. caus. 1. q. 1.* si simonia in beneficiorum contigerit collatione, præterquam quod collatio omnino nulla sit & invalida, tam simoniam committentes, quam mediatores seu procuratores excommunicationem Summo Pontifici reservatam incurrunt, ab altaris ministerio perpetuo sunt deponendi, & beneficiis ante obtentis privandi. *Can. presbyter. 3. caus. 1. q. 1. Cap. de hoc. 11. cap. insinatum. 13. de Simon. Extrav. cum detestabile. 2. eod. tit. inter com.* Si in ingressu religionis Simonia commissa, præter excommunicationem Conventus Simoniacè aliquem recipiens suspenditur, à quibus non nisi à Sede Apostolica absolutionem impetrare potest. *Extrav. sane. 1. de Si-*

Eccc 2 mon.

mon. inter com. Professio simoniacè, facta valida quidem est, sed taliter professus arctiori Monasterio est recludendus. *Cap. de Regularibus. 25. de Simon.* Contra Simoniam Confidentialem à Pio IV. in Bulla: *Romanum Pontificem*, & à S. Pio V. in Bulla: *intolerabiles*. Latæ sunt pœnæ sequentes. *1ma* excommunicatio Summo Pontifici reservata in inferioribus, & interdictum ab ingressu Ecclesiæ in Episcopis aliisque Prælatiis. *2da* annullatio actus, ut collationis, resignationis &c. *3tia* inhabilitas, quâ simoniacus ad omnia alia beneficia redditus incapax. *4ta* privatio omnium beneficiorum habitorum *5ta* beneficiorum Simoniacè collatorum vel resignatorum reservatio.

Quæres *duodecimo*: an, & qualis ex simonia oriatur restituendi obligatio?

Re. 1mo: est obligatio restituendi, si pretium pro re spirituali non tantum simoniace sed etiam injuste acceptum, v. g. pro Sacrificio Missæ, Sacramentis &c. sive ad ea pretium recipiens ex officio obligatus erant, sive non. Quia venditio hæc invalida est, & retentio esset pretii contra justitiam commutativâ, quod quantum est de Jure naturæ danti restituendum est, respectu enim illius commissæ est injustitia.

2do: de Jure saltem positivo, pretium pro collatione, electione, Confirmatione vel renuntiatione acceptum etiam in foro conscientiæ ante omnem judicis Sententiam restitui debet. *Cap. de hoc. 11. de Simon.* Ratio est: quia Jus impedit, quo minus recipiens pretii sic accepti dominium acquirere valeat,

cum Pontifex in *cit. cap. de hoc*, illud quod pro præstito in electionem assensu acceptum erat, restitui mandat, eo quod sine gravi salutis periculo retineri non possit. Est autem pretium Simoniacum non danti, sed Ecclesiæ illi, in cujus simonia commissæ est, injuriam, restituendum. *Cit. cap. de hoc.*

3tio: Si res temporalis pro Beneficio Ecclesiastico ex parte unius tradita, nec tamen subsecuta beneficii collatio, pretium est restituendum, at si econtra beneficium vel alia res spiritualis tradita, pretium verò non sit solum, questio est, an spirituale restituendum. Quidam affirmant, eo quod collator animum conferendi non habuerit, nisi ex contractu vel pacto oneroso, ac proinde ex defectu voluntatis in dante beneficium, si pretium non solvatur, beneficium retineri nequit. Alii verius negant, cum conditio pretii de re turpi sit, ideoque habetur pro non adjecta, unde non impedit, quo minus collatio sit absoluta.

3tio. Ex simonia mentali non oritur restituendi obligatio: quia licet dantis vel accipientis intentio sit, rem spirituales dare pro temporali, ex quo tamen hæc intentio in pactum non est deducta, res non titulo simoniaco, sed potius simpliciter acquisita censetur, in quo casu delinquentibus sufficit per solam pœnitentiam suo satisfacere Creatori *Cap. fin. de Simon.*

* * *